

'Stille Nacht, Heilige Nacht' en nog veel meer

Op zoek naar het verhaal achter vele kerstliederen

LEIDEN - Wist u dat het lied 'Stille Nacht, Heilige Nacht' deel uitmaakt van het Unesco Cultureel Erfgoed? Voor sommigen is het lied niet om aan te horen, want voor hen te zoetelijk, voor anderen staat het symbool voor het echte Kerstgevoel. Wat vindt u ervan? Kunt u het nog zingen? Deze vraag en nog vele andere stonden centraal in drie boeiende avonden over kerst- en adventsliederen in Kerkelijk Centrum De Regenboog.

Tweeëntwintig mensen verzamelden zich op drie dinsdagen om onder leiding van Ds. Mirjam Buitenwerf kerstliederen onder de loep te nemen. Het initiatief kwam van Buitenwerf zelf. Het was de eerste avond al meteen duidelijk hoe er 'gewerkt' ging worden: niet alleen luisteren, maar vooral ook ervaren en vergelijken. En niet te vergeten: zingen! Zo begon de eerste avond

Ds. Mirjam Buitenwerf neemt diverse kerstliederen onder de loep (Foto: pr).

met het zingen van deze woorden: "Nu daagt het in het oosten, het licht schijnt overal, Hij komt de volken troosten, die eeuwig heersen zal." Waar kwam de tekst vandaan? Het oude Bijbelboek Jesaja bleek hiervoor de woorden geleverd te hebben, want daarin staat: "Het volk, dat in duisternis wandelt, zal een groot licht zien; over hen, die wonen in het land van de schaduw des doods, zal een licht schijnen." Maar, er was er nog iets heel anders aan de hand! Want wat bleek? Dit lied dat rond 1880 door ene Ds. Riemens gemaakt was op grond van een ouder Duits lied, had een heel andere, minder vrome oorsprong! Het was een liefdesliedje uit Antwerpen! Daar blijkt het al in 1544

in een liedboek te staan. De tekst is dan echt niet voor het zingen in de kerk bedoeld, maar zal in de kroeg of op de markt geklonken hebben. De eerste regels gaan net als in het kerstlied: 'Het daget in den oosten, het lichtet overal'. Maar dan volgt: 'Hoe luttel weet mijn liefke, och, waar ik hene zal!' Het vertelt over een jongen die ver weg moet, als soldaat en de dood vindt. En dan gaat zijn liefde op zoek en dan volgt: "t Meiske nam hare mantel, en zij ging ene gang, al tot de linde groene, waar zij de dode vand.' Het lied eindigt met de woorden: 'Nu wil 'k mij gaan begeven, in een klein kloosterkijn ..., ende worden een nonnekijn.' Tja, een droevig eind. Wat blijkt: er zijn heel veel liederen die al lang bekend waren als 'volksliedjes'. Niet alleen blijkt het lang niet gewenst te zijn geweest om als katholiek met een protestant te trouwen, maar ook blijken de woorden van hetzelfde lied, voortkomend uit de katholieke traditie, een protestantse versie gekregen te hebben. Zeker in De Regenboog, waar al bijna 50 jaar katholieken en protestanten één kerk vormen, leverde deze vergelijking hier en daar wat gegniffel op. ●